

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY.

XVI. évfolyam.

1901. Szeptember.

9. szám.

és melléklete

A KERTÉSZ-GAZDA

I. évfolyam. — 3. szám.

Legolcsóbb hirdetés!

a „MÉHÉSZETI KÖZLÖNY“-ben.

Garmond soronként 16 fillér.

Egy egész oldal (187 □ cm)

egyszeri hirdetése . 6 kor. — fill.

Egy féloldal » » . 3 kor. 20 fill.

Egy negyed oldal » » . 1 kor. 60 fill.

Egyleti tagoknak és féléves hirdetőknél 20%-al,
egész éves hirdetőknél 25%-al olcsóbb.

kis hirdetés félhasábos soronként 16 fillér. Egyleti tagoknak 2 sorig nyen

Hirdetés díjak előre küldendők be.

Hirdetéseket elvállal:

a „MÉHÉSZETI KÖZLÖNY“ kiadóhivata
Kolozsvárt, VI. ker. Fő-utcza 29.

Megrendeléseknél kérjük a Méhészeti Közlönyre hivatkozni.

Erdély legrégebb műasztalos-gyára!

B. BAK LAJOS

kolozsvári

műasztalos-gyárában

a legkitünőbb minőségben és a legutányosabb árakon, a t. megrendelők kívánságainak és a határidő pontos betartásával készülnek: **mű-butorok**, mindennemű **épület-asztalos-munkák**, **templomi-, iskolai-, üzleti- és lakásberendezések.**

A gyár ajánlja továbbá *saját készítményü* és a *legjobb hírnévnek örvendő* **parquet-mukáit**, melyeket minden minőségben és a *legolcsóbb árakon* szolgáltató és akár meglevő padozatokra, akár aszfaltba oly módon állít be, hogy eddig-elé hasonló munkáival ugy a *kitünő minőség* és *beállítás*, mint az *ár* tekintetében *versenyen kívül áll.*

A **B. Bak-féle** *aszfalt-parquet különösen ajánlatos nedves lakásoknál. A legjobbnak bizonyult.* (1—12.)

Sötér Kálmánnak

A MÉH és VILÁGA

cz. nagyfontosságú művéből az I. és II. kötet (elméleti rész) megrendelhető **Biró Gyula** pénztárosnál Wesselényi-utca 9 sz. mélyen leszállított áron.

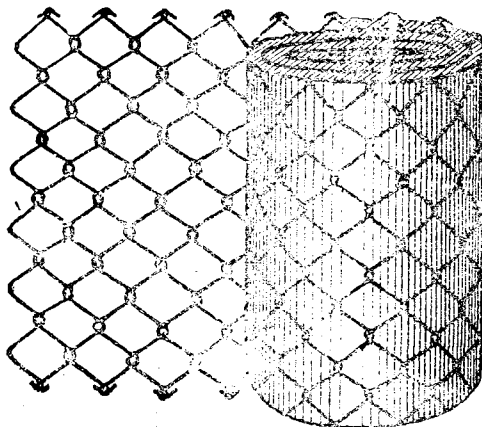
A finom velin papíron kiállított s számos képpel illusztrált két vaskos kötet ára fázve 4 korona. Diszkötésben 4 kor. 60 fillér.

Csomagolás és bérmentesítésre 76 fillér küldendő.

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövét-fonal és szitaáru gyára KOLOZSVÁRT,
Kül-Torda-utca 9. szám.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, egymint: keretek, sírhelyek stb. bekerítéshez való **gépfonatait**; majorsági udvarok **fonattal való bevonását**; pincze, padlás, felső világossági, magtár és éléskamara ablakok **rostelyzatát**; áthányó **rosták** szén, koks, kavics válogatásához; **szikra fogók** gépekhez. Zöldre festett **légy-szövet**, **szelelő és lóher-rosták**, **Backer-féle rosták** és egyébféle használatra **vas-, réz- és czinszövetek**, **Kruppa-sodrony szegélyzetek** különféle mintákban, fakeretbe

foglalt **rosták** és **szíták**, ruganyos **ágybetétek** (matrác) **sodronylábtörők**
Acél tüskés **sodrony kertek**, **delelők sat. bevonásához**.
Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálok.

Eladó bánáti méhrajok.

600 családból álló méhészetemből származó összes rajokat a következő feltételek mellett adom el: Május hóban darabonként 9 kor. 60 fill., június hóban 8 kor. 40 fill. postai utányvét, vagy az összeg előleges beküldése mellett. A postaköltséget én fizetem s a csomagolásért mit sem számítok. Kezeskedem, hogy minden raj 1 kg.-nál súlyosabb s egy éves termékeny anyával bír. A jó karban való megérkezésért szintén kezeskedem.

Évek óta csakis a jeles tulajdonságokkal bíró családokat szaporítottam, tehát rajaim ugy keresztezésre, valamint vérfelfrissítésre igen alkalmasok.

Jakabházy Béla

gazd. e. titkár Nagy-Becskereken (megyeház.)

✂ Kaltenegger Leonidás: »**A méz Apológiája**«, fordította: **Prónay Albert**; ára 1 kor. és 10 fillér, kapható a **Méhészeti Közlöny** szerkesztőségénél.

Tüzmentes pénzszekrények.

REMÉNYIK VICTOR

VASKERESKEDÉSE

KOLOZSVÁRT, FŐTÉR.

Legjobb fajta vihar- és istálló-lámpák.

Vasbutorok nagy választékban.

Ajánlom jól berendezett raktáramat mindennemű **méhészeti czikkeben**; u. m. országos méretű **Bodor-féle kaptárak**, legjobb minőségű **műlép**, **javitott mézpergetők**, **Hannemann-féle rács**, herefogók, **keretfogók**, méhész-pipa, dohányzó- és nem dohányzóknak, méhész-sipkák, kaucsuk-keztyük és mindennemű lép- és sejt-kések nagy választékban.

Mezőgazdasági és kertészeti czikkekből különösen ajánlok a legjobb minőségű **vasekéket**, kézi kukorfeza-morzsolót, amerikai aczél villák, kaszák, sarlók, gereblyék, amerikai széna fűrészeket. Továbbá kerti fűrészek, kerti ollók és szemző kések.

Végül felhivom b. figyelmét **konyhaberendelési és háztartási** czikkeimre, melyek közül ajánlok különféle vajverő-gépeket, amerikai fagyaltgépek. Ruha mangorló és facsaró gépeket. Kitünően zománczolt lemez- és öntött edényeket. Raktárt tartok még valódi Berndorfi alpacca és alpacca-ézüst evőszerekből és Nickel edényekből.

Vidéki megrendelések azonnal és pontosan eszközöltetnek.

8—12

Kiváló tisztelettel

Reményik Victor.

Ló- és marhanyíró-ollók.

Méhészeti Közlöny

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Az erdélyrészi méhész egyesület tagjai tagsági díjuk fejében kapják. Tagsági díj: körí tagsági díj egy évre 2 k.; rendes tagsági díj egy évre 4 k. Mindennemű pénz küldemény Biró Gyula tanár egyl. pénztáros úrnak küldendő: Kolozsvár, Pusztá-utca 4. sz.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények és reclamatiók a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez czimzendők: Kolozsvár, VI ker. Fő-utca 29. sz.

Közleményeink utánnyomása a forrás teljes és pontos megnevezése nélkül tilos.

A kéziratokat nem adjuk vissza.

Felelős szerkesztő: Dr. Bálint Sándor. Főmunkatárs: Nagy János.

A kezdő méhész teendői szeptemberben.

Az Alföld déli vidékeiről érkezett értesítés szerint az idén egészen az aratásig semmi mézfölösleget nem gyűjthettek ugyan a méhek, de a méhészetre nézve az aratás óta tartó kedvező időjárásban szépen kifejlődött, megsarjadzott, megbokrosodott tarlóvirág (tisztesfű — *stachis recta*—) gazdagon adja a nektáriát, s az egész nyáron üres kaptárak hamarosan megteltek a drága nedvvel és még a legsilányabb családok is jól megvagyonosodnak s bőséggel jutalmazták a méhész fáradozását.

Ha tehát Délmagyarországon ez évben — mint máskor is nem ritkán — az egyetlen méhlegelőből a *nyár utóján* várhatott mézeléssel is szépen jövedelmezőleg méhészkednek: nem-e megszivlelendő körülmény ez, s ne vegyük-e figyelmeztető példaadás-ként arra, hogy a tisztesfű meghonosításával a hegyes vidékeken is érdemes volna talán megpróbálkozni. Csekély fáradság az egész! Ismerőseink útján az Alföldről megszerezvük a tisztesfű magvát, s ősszel a mezőn sétálva, ide-oda, akár a vetések közé is (a vetésnek nem árt) elszórjuk. A jövő nyár, vagy ha talán az időjárás, esetleg egyéb körülmények nem kedveztek, még egy-két kísérlet után a következő év megmutatja: javíthattuk-e ezzel is a méhlegelőt? Próbálkozni nem lesz érdemtelen; mert a délvidékeken

most mézelnek a tisztessűből, s habár más hordás nem volt, a mézszüret ebből az egyetlen méhlegelőből is gazdag. Igaz, hogy az Alföldön jóval melegebb még az idő és tehát a nektáriaképződés is biztosabb; de hát — mondom — próbáljunk, akkor tudunk mindent.

Ahol azonban számbavehető hordás nincs, vagyis napi szükségletükön fölül alig gyűjtenek, vagyonukban tehát nem gyarapodnak a méhek: a családok télire való előkészítését, lakásuk téli berendezését megejthetjük.

Némely méhész nem szívesen végzi ezt ilyen korán, mert esetleg valami rendeznivaló akadhat még később a kaptárban, s újra meg kell azt bontani. De mások meg azzal érvelnek a korai betelelés mellett, hogy a méheknek időt és alkalmat kell engedni a lakásukban levő hézagoknak, szükségtelen nyílásoknak, repedéseknek propoliszsal való betapasztására; továbbá, hogy aki későn végzi a betelelést, ezt a nap melegebb szakán kellíven eszközölnie, könnyen rablásra ingerelheti a méheket; végül a korábbi betelelés alkalmával a család állapota adja meg a legheiyesebb útmutatást arra, hogy tavaszig hány keret mézre lesz szüksége.

Sok egyéb, a helyi, időjárási, sat. viszonyokból kiinduló okok és gyakran különös figyelemre méltatást követelő más körülmények mindenikét, melyek a betelelés idejét illetőleg két táborra osztják a méhészeket, itt letárgyalni nagyon hosszú lenne; foglalkozunk csak a fönt elősorolt szempontokkal, mint amik a betelelés mikorjábanak főirányítói.

Ha a kaptár hibátlan, pontos méretű, fölösleges hézagok, szükségtelen nyílások, repedések beragasztására tehát nem kényyszerülnek a méhek, akkor a korai betelelésnek — a fönt jelzett okoknál fogva — nem vagyok hive. A jó anyagból készült, pontos szabású kaptár jó melegtartó is, a hideg behatolásának gátot vet; az ilyen kaptárban telelendő méhek nem igen szorúlnak a meleg visszatartásául szolgáló propolisz gyűjtésére.

Am a későre maradó betelelést a nap derekán kellíven végezni, vagyis amikor melegebb az idő: könnyen rablásra vetemedhetnek a méhek — vélik sokan. Szeptemberben, sőt októberben még Csikvármegyében is nemcsak gyakoriak, de sokszor tartósan állandóak az olyan enyhe napok, melyeken délelőtt 10 óráig, amíg

jobban föl nem melegedett, a családok meghűlésétől való félés nélkül sokat végezhetünk a beteleléssel. Délután, amikor a méhek járása gyöngébb, a délelőtt abbahagyott munkát ismét bátran folytathatjuk. Rablástól, egyéb bajtól, károsodástól nincs mit tartani. Nem áll tehát, hogy a betelelést — a család áthűlésének ki-kerülése végett — a nap melegebb szakán kellene eszközölni. 10 és 3 óra között — a nap melegebb részén — éppen a rablás kitörhetését véve komoly intelműl, kaptárt ne is bontsunk ki

Ezzel nem azt mondom, hogy a betelelés általában minde-nyütt későn is végezhető. Ahol hamar beáll a hideg, tanácsosabb is szeptember elején eszközölni azt.

Az a körülmény, hogy a korábbi betelelés esetén a család állapota oldja meg leghelyesebben annak a kérdését, hogy mennyi mézkészletet hagyjunk a kaptárban és hova rakjuk azt; örök igazság marad. Ezt a szerintem fölötte jelentős kérdést körülménye- sen kívánám taglalni.

Egy-egy méhcsalád téli mézszükségletét nemcsak az olyan szakírók, a kik a méhtenyésztésnek inkább az elméleti ismereteit művelik, hanem a gyakorlati méhészek is, 6–14 kgr. között levő mennyiségűnek követelik, s míg az egyik a mellett kardoskodik, hogy 6 kgr. méz bőven elég egy törzsnek, a másik 12 kgr.-mal sem elégszik meg. Milyen nehéz most már a kezdő méhésznek e nagyon is eltérő meggyőződések és tanácsok közül a legajánla- tosabbat követni.

Kövessük ebben is a természetességet! Normális időjárás, tehát rendes mézelési viszonyok esetén, olyankor, a mikor vége felé jár a hordás, a kasban tenyésző méhtörzset megtekintve, látjuk, hogy a veselépeken kívül a többi lép fönt mézzel, lent fiasitással van telve; a veselépekben is méz, a szélsőbb fiasításos lépek sejtjeiben pedig szórványosan, míg a menőke közelében levőkben tömörebben, méhkenyér van. Így készült el télire a legtermészetesebb módon elhelyezkedő, tehát a kasban élő méhcsalád. Ez a követésre legajánlatosabb példa a kaptárokból tenyésző méhtörzsek betelelésében; mert ha már beleavatkozunk a természet dolgába, rendjébe, lehetőleg tökéletesen utánozzuk azt, különben kontárkodásunk megboszulja magát. Nem 6–14 kgr., vagy ennyi, meg annyi keret méz szükséges tehát télire egy-egy méh-

törzsnek, hanem adjunk neki annyi keret mézet, a hány fiasításos lépe van akkor, *a mikor a mézhordás szünőfélben kezd lenni* s helyezzük a mézes kereteket a fiasításosok fölé.

De mivel a gyakorlat ilyenkor még korainak tartja a betelelést, ne intézzük el azt véglegesen, hanem a főhordás után, amikor már pörgetésre számítani nem lehet, ejtsük meg a betelelés előkészületeit. Ilyenkor egyrészt könnyen tájékozódhatunk a felől, hogy *mennyi mézet adjunk télire egy-egy törzsnek*, másrészt annak a fölötté nagyjelentőségű kíváncsúnak is a legjobban megfelelhetünk, hogy beavatkozásunkkal (a kaptárok télire való berendezésével) a méhcsaládok *természetes elhelyezkedését* a lehetőleg tökéletesen megközelítsük.

A mondott időben szedjük ki a kaptár összes kereteit, a homlokfalnál (legbelül) levő kettőnek a kivételével. Ha rendes állapotú a család, a legbelső két keret közül az alsóban méhkenyér, a felsőben méz lesz. Hagyjuk bent ezeket, *így természetes*.

A Hanneman-rácsot és fődödeszkácskákat kiszedvén, a propolisztól és viasztól jól megtisztogatjuk, a kaptár oldalfalát, tető- és fenékdödeszkáját, valamint az eresztékeket a kaparóval és eresztéktisztítóval alaposan kikotorjuk, s a hulladékot — mivel viaszt tartalmaz — a léptörmelékhez tesszük. A belül így megtisztogatott és kisöpört kaptár költőtere fölé úgy rakjuk föl a fődödeszkácskákat, hogy közöttük semmi hézag ne maradjon. A ki kényelemszeretettől bent hagyja a Hanneman-rácsot s deszkával leborítja, a boszuságot már előre elkészíti magának, mert a rács közeit a jövő tavaszon (sokszor még az idén) beragasztja a népes család, s mikor a mézür megnyitása végett a rácsról levesszük a deszkát, csak itt-ott járhatnak föl a méhek.

A keretek kiszedésekor megfigyelvén, melyik lépen ül az anya, ezt külön, félre tettük, nehogy más lépre mászott légyen az anya és hogy a visszarakáskor ne kelljen újra keresgélünk az anyát, mert mindenesetre meg kell bizonyosodjunk arról, vajjon megvan-e, nem-e mászott talán a keretbakra, vagy másfelé az anya.

Az anyát rendszerint friss petézésű lépen találjuk. Ezt tehát fiasításos keretnek tekintvén — már azért is, hogy az anya minél előbb visszajusson a kaptárba — az alsó eresztékbe, a költőtér

alsó sorába, a bent hagyott méhkenyeres lép mellé tesszük; föléje mézzel telt lép jusson. Így rakjuk be tovább alúl a fiasításos, fölül a mézes lépeket. Ahány fiasításos kerete van a családnak, annyi keret mézet adunk neki. Utóljára alúl még egy méhkenyeres, föléje mézes lépet teszünk be, mely már kevésbé telt is lehet. A ki-maradó kereteket — a rajtuk levő méheknek a kaptárba söprése után — félre tesszük, s mikor valamennyi családdal végeztünk, az alább közlendő módon osztályozzuk. A méhek besöprése után az ablakot föltesszük, az utolsó keret távolsági szögéig betoljuk és körülötte minden, legcésekélyebb nyílást papirosszeletkével, faszilánkokkal, csapocskákkal elzárunk.

Ezzel a móddal megoldottuk a kérdést, hogy mennyi mézzel teljünk be a családokat; mert minden törzsnek annyi méz szükséges télire, a hány fiasításos lépe van a *mondott időben*. Ha még két keret mézzel többet adunk neki (a két méhkenyeres lép fölé), nemcsak kitelel, hanem májusig bőségben él a család.

A méhek téli mézszükségletének mennyisége fölött sok vita, sok tinta elfolyt már. Egyik azt erősíti, hogy 6 kgr. és 30 dgr. méz bőven elég a legnépesebb törzsnek is és pazarlásnak mondja, ha 5 dekával többet adnánk a méheknek. Más meg hévvel-tűzzel erősíti, hogy 14 kgr. és 70 dgr. méznél kevesebbel betelelni elvtagadás, tudatlanság és egy grammnyit sem engedne a megkövetelt súlyból. A természetesnél is világosabb talán, hogy ezek a merev grammoskodások nem egyebek, mint elméleti bölcselkedések, relativ okoskodások, mert a népesebb, erősebb törzsnek több méz kell, de fiasítása is rendszerint több, mint a gyöngébb népességű családoknak.

A említett készlettel való berendezéssel azoknak a követelményeknek is eleget tettünk, hogy a téli fészkek éppen megfelelő bőségű legyen, a lépútczakát tömören lepjék el a méhek és üres lép is jusson a családnak.

Hányszor halljuk a figyelmeztetést: minél szűkebb térre szorítsuk a betelelendő családokat! S az ennek engedelmeskedni szándékozó kezét ijesztve kapja vissza a másik: hiszen úgy megfullad a nép, mert nem lesz elég levegője; üres lépeket is kell tehát beadni, már azért is, hogy legyen a családnak hol megülnie, mert a mézes lépeken megfáznék és hogy tavasz felé az anya

petezésének hely jusson, sőt azt is követeli, hogy a költőtérben alúl és fölül egy-egy üres lép zárja a keretsorokat, mert ez is védi a családot a hidegtől.

Tény, hogy a méhcsalád — kivált télen — jobban érzi magát a szűk helyen. Anyjira összeszorítani a törzset, hogy a méhek a mézzel telt, tehát hidegebb lépekre kényszerüljenek vonulni, vagy levegőhiányt szenvedjenek: mégsem tanácsos. Üres lépeket, kivált pedig a két keretsor után ilyeneket beadni, szintén nem ajánlatos; mert ekkor meg a másik szélsőségbe esünk: túlságosan bő lesz a lakás, melyben téli fészket nehezebben tarthatja melegen a család. Az sem való, hogy az utolsó két üres lép a hideg ellen védené a törzset.

Ismételten mondom: ha a jelzett időben és módon rendezzük a családokat, a legtermészetesebben járunk el, a leghelyesebb kivánalmaknak teszünk eleget, vagyis éppen kellő tér jut a törzseknek; a fiasításos keretek lépütczáit tömören foglalják el, a téli fészket tehát kellő melegen tartják majdan a méhek, s nem kénytelenek a mézes lépeken tartózkodni; levegőhiánytól nem kell tartani; a tél utóján megkezdődő petezés idejére üres lép is bőven lesz a kaptárban, mert a kikelő fiasítás helyére ez őszön már egyre kevesebbet és kevesebbet petézik az anya.

A kitelelés sikerének egyik követelménye, hogy a költőtér felső keretsorában a lépek a keret alsó léceig kiépítve és mézzel egészen telve legyenek. Ha a teelési előkészületkor nem adhatnánk egészen telt lépeket a felső sorba, akkor a kimaradt keretek közül kezdetben a legkevesebbé mézeseket (ha a sejtek fődöttek, megboronáljuk) este — egyszerre kettőt-kettőt — langyos vízzel meghintve, az ablak és ajtó közé helyezzük, megelőzőleg az ablak küszöbdeszkáját levevén. A méhek a lépek tartalmát éjen át behordják és azzal a beadott lépek még üres sejtjeit megtöltik. Másnap este kiszedjük a kiürített lépeket és a kimaradt keretekből adunk be ismét, mindaddig, míg a család a télire neki berakott mézes lépek üres sejtjeit föltehetőleg megtöltötte. Ezzel a méhek téli mézkészletét tömörítettük, s egyszersmind a részben telt, különösen pedig a még födetlen mézes lépeket is kiürítettük velük. Az ilyen lépek tavaszig való eltartása úgylis sok gondozást kíván, mert a nyílt sejtek méztartalma könnyen erjedésnek indul.

hat. A félig-meddig meghordott, de befödött mézes lépeket azonban — kivált, ha a család költőterében a mézkészlet eléggé tömör — tartsuk el tavaszig, amikor nagyon jól fölhasználhatjuk azokat.

Ha a télire beadott mézes lépek a keret alsó léczeig kiépitve nem volnának, a mutatkozó hézagot foltozzuk ki lépszeletekkel; — mert a nép zöme az alsó keretsor lépútczái közt foglal helyet, honnét — ha élelmi készletét elfogyasztotta — a fölső keretsorra igyekszik, s ha a fölső keret lécze és lépe közt 6 mm.-nél nagyobb, tehát akkora hézagot talál útjában, melyet át nem ölelhet, visszahúzódik az alsó keretsorra és éhen hal, ha még annyi méz volna is fölötte.

Ha a kaptár méretei nem megfelelők, nem pontosak, vagyis: ha a két keretsor között (az alsó keret fölső lécze és a fölső keret alsó lécze közt) 5 -6 mm.-nél nagyobb a távolság (a pontos méret szerint 5 mm. ez), ugyanaz a veszedelem (az éhenhalás) érheti télen a méheket. Ezért az egymás fölött csüngő keretek 6 mm.-t meghaladó közeit is át kell hidalni lépszeletekkel.

A télire való berendezéskor ügyeljünk arra, hogy heresejtes lép ne maradjon a kaptárban.

Az így előkészített törzsszel a betelelés végleges eszközléséig legfőlebb annyi dolgunk van, hogy a menőkét fokozatosan szűkítjük; továbbá — miként említettem — ha mézkészlete tömörített nem volna, azaz a mézes lépek sejtjei itt-ott üresek, a kimaradt, s részben mézes keretek tartalmának behordatásával töltetjük meg velük az üres czellákat.

Habár helyes elrendezéssel pár száz méhből álló családcskát is sikeresen át lehet telelni, az olyan családot, melynek lépe legalább 4—5 lépútczát meg nem tölt, mégsem ajánlatos egymagában kitelelni. Az ennél is gyöngébb népben a jövő évben nem lesz örömünk, csak gondunkat, munkánkat szaporítja az; gyarapodására vajmi ritkán számíthatunk 5000, meg 5000 méh, mint két külön család, többet fogyaszt télen át, több gondozást is kíván, mint a 10.000-et számláló két nép egygyé téve, melynek jövő évi gyarapodása mégis biztosabb ígérteű. Sohase a családok száma, hanem erős, népes volta legyen a cél. A gyöngébb családokat — mielőtt télire elrendeznők — egyesítsük tehát. Ennek eszközlése előtt vegyük szemügyre az egyesítendő családok anyáit. A ke-

vésbé megfelelő, talán öreg, vagy testi hibában szenvedő, szórványosan petéző anyák estefelé megsemmisítendőek. Az árvaságot szenvedő népet másnap estefelé annál sikeresebben lehet más családdal egyesíteni, melynek szép, fiatal, termékeny anyja van. Az egyesítés egyszerű és czélt biztosító módja ez:

A meganyátlanitott család legnépesebb kereteit (a fiasításosokat mindenesetre) estefelé egyenként langyos hig mézzel mindkét oldalon megpörmetezvé, a másik család mézúrébe rakjuk át; a többi kereten levő kevés méhet söpörjük a berakott keretek után és a mézúr ablakát tegyük föl. A költőtért fődő deszkácskák meg-lazításával támadt réseken, vagy az egyesítés előtt betett Hanne-man-rács nyílásain át éjjel találkozik a két nép, s — kivált ha a másikat is megpörmeteztük langyos hig mézzel — egymásról nyalogatva a mézet, reggelre összeszoknak. Az árva (a jövevény) — minthogy az idegen lakásban bátortalan, s különben sem tömege-sen vonul le a költőtérbe — nemhogy megtámadná az anyát, hanem föltalálásán még örvend is. Másod-harmadnap elrendezhető a ke-retek.

Az egyesítésre legalkalmasabb volna, ha másnap, sőt akár 2—3 napig, borús idő lenne, hogy az átrakott nép régi helyére vissza ne menjen; miért is — ha meleg napok járnak, jó lesz az egyesített törzset 24—48 órára száraz, sötét helyre zárni, vagy legalább a tolokát a menőkéjére húzni.

A kimaradt lépek osztályozását el ne mulasszuk. A mézes és méhkenyeres lépek a végleges beteleléskor, vagy a jövő tavaszon kincset érnek. Ezeket külön egy szekrényben, száraz, szellős helyen tartjuk, s 10—14 naponként megkénfüstöljük, nehogy a viasz-moly bepetézze. Az üres, világos, vagy legalább áttetsző lépeket — dolgozókat és heréseket külön-külön — a méhesben, vagy száraz, szellős kamrában, egymástól 2—3 cm.-nyi távolságban léczekre akgatjuk. A fekete, sérült lépeket viaszolvasztásra félretesszük.

A kasokban tenyésző gyöngö népeket is egyesíteni kell őszszel. E végett a két kast este csúcsára állítjuk, a méheket langyos hig mézzel megpörmetezzük, a népesebb kast a másikra borítjuk, s szádájuk érintkezésénél — nehogy a méhek kimásszanak — lepedővel körülkötjük és reggelig a konyhában tartjuk. A konyha enyhébb légkörében a langyos méz kedves illatára a két

kas méhei összetalálkoznak, egymást nyalják és megbarátkoznak; s mivel természeti ösztönük, hogy a mézet fölfelé vigyék, az alsó kas tartalmát reggelre jórészt föl is hordják. Ha nem tették volna ezt, s még talán nép is maradt az alsó kasban, akkor a lépeket egyenként kiszedjük, a népet átsöpörjük, a fiasításos lépeket keretekbe szabva, kaptárban levő családnak adjuk, a még mézeseket pedig este (ha szükséges, fölboronálván) langyos vízzel meg-hintjük és az egyesített kas alá, a lépek közeléig emelve, helyezük, melyeknek tartalmát a méhek reggelig fölhordják, amikor a meg-ürült lépdarabok — a rablás esetleges kitérésének elkerülése végett — eltávolítandók. Az üres ép lépek keretekbe szabva, a jövő tavaszra sokat érnek.

A kasok menőkéjének szűkítéséről meg ne feledkezzünk!

A nyár utóján árváknak talált népek meganyásítása csak akkor ér valamit, ha számra, dolgozókra nézve erős a család és ha tartalékban levő fiatal termékeny anyát adhatunk neki. Különben pedig sokkal helyesebb az árva népeket, valamint az olyan családokat, melyeknek anyja már kimerülöben van, vagy fiatal ugyan, de megtermékenyülnie nem sikerült, életre való anyájú családdal egyesíteni.

A kaptárokon és kasokon észlelt repedéseket, főlöszleg nyílásokat javítsuk ki, mert különben az ilyen lakásban sokat szenvednének télen a méhek, s a tavaszi fiasítás is nehezen gyarapodnék.

A mikor már szunyadni készül a természet s az első dér a mezők virágát halálra dermedtette, mézgyűjtésre tehát éppenséggel nem számíthatunk, ejtsük meg a végleges betelelési teendőket.

A kaptár egy két keretének kiszedésével meggyőződhetünk arról, vajjon fogyott-e a beadott élelmi készlet; ha igen, akkor a félretett mézes lépekből, esetleg a virágporosokból a megfelelő helyre adjunk be egyet-egyet. A keretek alatt nyúljunk be a kaparóval és a fenékeszkára összegyűlt hulladékot kotorjuk ki. A menőkét szűkítsük a tolokával annyira, hogy egyszerre csak egy-két méh közlekedhessék. A fődőszkácskákra és az ablakra fektessünk 8—10 réteg újságpapírost, hogy a méhcsalád téli lakásának melegét visszatartsa. Ha jó készítésű a kaptár és a méhes széltől védett helyen áll, a kellő melegentartás végett elég ennyi

intézkedés. A mézürnek és az ablak és ajtó közének egyebekkel (szalma, széna, moha, szösz, sat.) kitömése — ha szél nem éri a kaptárt — nemcsak fölösleges, hanem ártalmas is lehet, mert a lépek penészt fognak. A kasok alját koszorúzzuk körül bojtortjával, ezzel szűkíthetjük a menőkét is, s az egerek befurakodásának gátot vetettünk.

Hogy hol teleljük és télen át hogyan gondozzuk méheinket, erről a jövő számban.

Teleki.

Az országos méretű kaptár négy keretsorra való berendezésének előnyei.

(Vége)

Megjegyzem, hogy — mint kizárólag a műrajzotatással való szaporítás föltétlen híve — a természetes rajzással szemben ma is elsőbbséget adok a műrajznak és dobrajnak.

Az Alföldről az erdélyi részekbe kerülvén, hazánk e bérczes vidékeinek méhtenyésztési viszonyait újra kellett tanulmányoznom. 15 évi itteni szolgálati időm óta szerzett tapasztalataimhoz alkalmazkodva, tartottam szükségesnek annak a módját keresni, hogy az erdélyrészi vidékeken rövid ideig tartó jó mézelés alkalmát miként lehet a legjobban kihasználni? Különös figyelmet kellett arra a körülményre is fordítanom, hogy itt — kevés kivétellel — sehol sincs őszi méhlegelő. Amily bőséges a virágzás és tehát a mézelés márczius végétől kezdődőleg és tart április, május, június és július hónapokban: olyan inséges időjárás következik a méhekre augusztus, szeptember és október folyamán, az ősz e három hónapjában, amikor napi szükségletüket is alig gyűjthetik be a méhek. Az erősebb törzsek szereznek ugyan egy-egy kis fölösleget, de abban sincs köszönet, mert a telephez tartozó vagy a belső, külső határon levő és önvédelemre képtelen gyöngé családokat rabolják ki és teszik tönkre. Augusztus végén nincs is aztán fiasítás; csak a legerősebb vagy a leggyöngébb, tehát a széisőségbe esett családoknál lehet kevés fiasítást találni. Az előbbiket a rablás eredménnyel; az ősztönzi egy kis fiasításra, az utóbbiakat pedig — melyek rendszerint utórajok — a közeledő tél s a fajfönntartás ösztöne készíti a hiábavaló erőlködésre.

Mihelyt pedig szünetelni kezd a természet, a méhek is beszüntetik elsősorban, már másnap, az építést, mert ahhoz sok anyag kell, az pedig nem egyéb, mint méz, a mit az építkezésre vesztegetni most már nem akarnak, ha a természet is megtagadta tőlük; másodsorban beszüntetik a fiasítást, mert az is sok mézbe kerül és sok ápolást kíván. A már befödött fiasítást ilyenkor megkímélik ugyan a méhek, de az anyát lépten-nyomon követik, petézését teljes hatalommal korlátozzák, sőt az anya pár ezerre tehető napi petézését kiszivják, sorrendben megsemmisítik. Pedig ezentúl még két egész hónapig kijárnak s a napi halandóságnak éppen ezért vannak kitéve, miért is — mivel új nemzedék nem kel, mely a napi elhullást pótolná — a különben is alig három hónapig élő méhek egyre tartó elhalása következtén a törzsek elnéptelenednek s mire a betelepítés ideje elérkezne, alig egyötödére apadt az a munkáserő, amely még 2—3 hónap előtt megvolt.

Ez a körülmény okozza tehát az erdélyi részekben a méhcsaládok föltűnő elnéptelenedését ősszel, amikor sem etetéssel, sem egyesítéssel nem lehet már segíteni a bajon, sem pedig a legjobbnak hirdetett, legújabb kaptárrendszerrel nem boldogulhatunk, noha a találmányok különféleségével már nagyon sokra vittük. Hiszen van már *vonatos* kaptárunk is, csak az a kár, hogy *gőzerőre*, vagy *automobil szerkezetre* nincs még berendezve, hogy önmagát kezelné; akkor aztán minden anyámasszony könnyen méhészkedhetnék!...

Végül még egyszer a legmelegebben ajánlom az erdélyrészi tisztelt méhésztársak figyelmébe az országos méretű négy keretsoros kaptárt, mint olyant, melyből a nagy keretek segítségével évenként nemcsak kétszer annyi mézet lehet termelni, mint a közönséges három keretsoros kaptárból, tehát ennek az évi termését messze fölülmúlja, hanem amelyben óriási családok nevelhetők, a a népesség és ennek a munkássága egyaránt reménységen fölül fokozható.

A törzseket átlag 8 pár kereten kell betelepíteni, mert gazdagon népesek, melyeknek a még hiányzó 2 pár keretet már április elején be kell adnunk a költőtérbe, annyira fejlődtek, gyarapodtak; április végén pedig már a mézürbe bocsátandók, mert a költőtérbe nem férnek.

Az ilyen családok, az ilyen erős, népes törzsek — ha csak némileg kedvez az időjárás — elmaradhatatlanul szép hasznot is hajtvaak.

Atend András.

A méhészet és az időjárás.

(Vége.)

Próbaképpen egybeállítottam első közelítésben Nagyszében hőmérsékleti többletének fejlődését, összehasonlítva két virág ki-nyílási idejével az 1871.—1885. évekről a meteorologiai-intézet megfelelő évkönyvei alapján.

Az eredmény a következő:

A kikeleti hóvirág (*Galantus nivalis*) a 15 év alatt legtöbbször nyílt ki márczius 27.—28.-án, míg ha az összes észlelt napok közepét vesszük, az márczius 12.-ére esik, ami azt jelenti, hogy ilyen számításokhoz 15 év nagyon kevés, mert különben a kettőnek egybe kellene esnie. A hőmérsékleti többlet összege Nagyszében márczius 30.-án e 15 év alatt — 68°-ot tesz ki, azaz a januári, februári és márcziusei meleghiányból a márcziusvégi hóvirágot nyitó meleg napok daczára még ennyi fennmaradt.

A kajszinbaraczk (*Persica vulgaris*) leggyakrabban április 17.—18.-án nyílt ki, az egyes napokból vett átlag pedig április 18.-ára esik, ami a tavaszi hőmérséklet egyenletességét bizonyítja, E napon, illetve 20. án, a melegtöbblet az 1871.—1885-iki 15 év alatt 52·5° C.-t tesz. A hóvirág kinyílásától a kajszinbaraczk kinyílásáig tehát három hét és 120 fok melegtöbblet szükséges, azaz átlag mindennapra 6 fok, ami azt jelenti, hogy ha ez a lépték változik, a három hét is változni fog.

Ezek az értékek minden egyes virágra és minden egyes helyre nézve változók, de ugyanazon virágra és ugyanazon helyre nézve állandók.

Szándékomban van az eddig közölt növényfejlődési adatok alapján ezeket az értékeket az ország különböző részeire nézve minden, a méhészetre fontos virágot illetőleg, átlagban megállapítani s a jövőben a fejlődés tényleges menetét az átlaggal minden egyes évben összehasonlítani.

Eppen ezért fölkérem a *Méhészeti Közlöny* tisztelt olvasóit,

hogy már az idén e sorok olvasásától kezdve, minden, a méhészetre fontos növény virágzásának napját jegyezzék föl s a szerkesztőségnek havonként egy levelezőlapon küldjék be.

Meg vagyok győződve, hogy ez a kis fáradtság, amit kéresem teljesítése okoz, méhészetünk okszerű fejlesztésére gazdagon fog gyümölcsozni.

Kohányi Gyula.

A mi dolgaink.

Nap-nap után, hó-hó után mindinkább derül az ég egyleti életünk fölött s ez igen jó érzést okoz azoknak, akik vissza birunk még emlékezni azokra az első évekre, amelyekben annyi gyönyörűség és fölemelő cselekedet vitetett végbe, áldott emlékü elődeink által. S annyival jobban esik, mert a közel multban bizony-bizony igen közel jöttek vala a *»nem szeretem napok,«* a megpróbáltatás napjai.

Új évszáz, fölfrissült erőben; a régi lelkesedéssel és sikeres ténykedéssel. Ez édes egyletünk mai állapota. Elnökségünk, igazgató választmányunk, tisztviselei karunk visszakapta örömét, jó kedvét, mert látja a derületet, pártolást, önzetlen érdeklődést benn és künn; újabb, meg újabb érdeklődő ügytársak körénk sereglését, akik éber figyelemmel kísérik azt a munkát, amely napról napra végbevitetik szép csendesesen egyleti életünkben.

Augusztus 1-én (csütörtökön) Nagy János kerületi szaktanárunk mutatta be ismételten s igen szép társaság jelenlétében, hogy hogyan kell a legfigyelembeveendőbb méhészeti fogásokkal megismerkedni. Nehány méhcsaládot a szó szoros értelmében át- meg átvizsgált, hogy így a legutolsó s illetve a legkényesebb dombok felől is közetlen fölvilágosítással szolgáljon. Mt. női és férfi társaságunkban jól esett látnunk a veterán Kis Jakab ügytársunkat Kövendről (Torda-Aranyosmegye), aki szintén teljes megelégedéssel szemlélte a tanár úr által kézzel-lábbal eszközölt helyesbítéseket. S pedig ő egyike azoknak, akik alaposan látnak be a méhészet titkaiba is. A kellemes délutánt élvező ügytársak késő este vonultak be a városba, hogy tovább álmodják a hallott igéket és látott tanulságokat, szíves köszönetüket fejezve ki legelső sorban Nagy János mesterüknek.

Nem kisebb dolog vitetett végbe a következő hét öt első délelőttjén, aug. 4., 5., 6., 7., 8 án, reggel 4 órától 11 feléig, a mikor ugyanis, elnökségünk megállapodása folytán, csakugyan Nagy János méh. tanár kedves mesterünk vette magának azt a fáradságot, hogy az egyesület összes méhcsaládjait, anyatorzseket és rajokat, egyről-egyig kilakolt, alaposan kitisztított, mézzel, fiasítással, méhkenyeres lépekkel teljesen kiegyenlített, egy pár anyátlant sikeresen anyásított stb. stb., minden alkalommal igen szép társaság érdeklődése mellett.

Ez a művelet képezte szintén egyik igen nevezetes fénypontját annak a lankadatlan munkásságnak, amelyet a tavasz és nyár folytán, az egyesület házsongárdi minta-méhesében, egyesületünk vezetősége gyakorlatban is kifejtteni igyekezett, hetenként kétszer (csütörtök és vasárnap) tartott nyilvános előadásaiival. Hát bizony a szövetségnek asztalra kell tennünk és nem véka alá rejtünk.

Még egy nevezetes momentum lesz nagy bizonyossággal szeptember 28.—29.-én, a mikor szintén szaktanárunk vezetésével, méhcsaládaink télire való berendezését fogjuk cszközölni, amelyre már most felhívjuk e helyen is mt. ügyfeleink szives figyelmét. Addig is pedig folytatjuk szokásos vasárnapi és csütörtöki ténykedésünket, hogy a várakozásról bekerülő diáktéle lelkes fiatalságunk e tekintetben is gyarapíthassa a közéletre nézve is szükséges ismereteit.

Rendes igazgató-választmányi ülésünket pedig e hó (szept.) 8-án, vasárnap, d. u. 3 órakor tartjuk szintén künn a szabadban, méhészeti telepünkön, a melyre az egyesület elnökségét s illetve tisztviselői karát, ig. választmányi, alapító és tiszteletbeli mt. tagtársakat főtitkárunk nevében megjelenni tisztelettel kérünk.

A méz gyógyító hatása az égési sebre.

A méz vegyi összetételének kémiai boncolgatására, s ez alapon annak a föltüntetésére és bizonyítására, hogy a mézben gyógyító hatású alkotórészek vannak, valamint a gyógyulás folyamatának, tüneteinek leírására — minthogy sem kémikus, sem orvos nem vagyok — nem is vállalkozhatnám ugyan, de ilyen tárgyú tudományos fejtegetés nem is való e helyre. Pedig *orvosi szempontból* csakis a tudomány alapján bizonyíthatók az alább elsorol-

landó tények. Éppen ezért úgy a méz még mindig nem eléggé méltányolt sokoldalú áldásos nasznának, becsének föltüntetésére, mint a tudnivágyás kielégítésére nagyon üdvös lenne, ha tisztelt orvos- és gyógyszerész-méhésztársaink az ő szaktudásukkal megismertetnék velünk a méznek azt az alkotórészét, mely az itt adott esetekben valóban meglepő hatással enyhítette, bámulatos gyorsasággal gyógyította a kinos fájdalmakat.

Az alföldi nép nyelvében ott él a nagy igazság: »Fübe-fába adta az Úristen az orvosságot.« A fűnek-fának pedig a virág, a fajfönntartó magképződés bölcsője — hogy úgy mondjam — a lelke. Ha tehát a fű, fa gyógyító hatású, annál inkább olyan annak a virágában képződő nektária aminthogy úgy is van. Tudjuk ugyanis, hogy az orvoszerekben az úgynevezett, de tényleg nem létező »rózsaméz«-nek gyakori a szerepe. Az orvos rózsamézet rendel ugyan, de hiszen azt sem nálunk, sem egész Európában — kivéve Török- és Görögország rózsálgetes völgyeit — nem gyűjtenek a méhek. Az orvos követelte rózsaméz a méhek által egyéb virágok nektáriájából készített közönséges méz tehát, melynek a *belgyógyászatban* megvan a jelentősége. De hogy a *sebészetben*, különösen pedig az *égési sebek* csudaszerűen hamaros gyógyításában is használatos volna a méz, ez legalább is kevésbé ismeretes.

De hiszen nem a méz orvosi használatáról szóló értekezést szándékoztam írni (arra hivatott sem volnék), hanem a tények száraz elmondásával közlöm, hogy a mi kedvelt kis bogárkánk terméke a kint szenvedő ember fájdalmának enyhítésére, megszűntetésére is mily jótékony hatású.

Borszéken Patka Venczel, műkertész úrnak, az országban az egyik legnagyobb méhtelep tulajdonosának a neje ijedten vette észre, hogy a tűzhelyen olvadó viasz forr, kifutni készül. Hirtelenében lekapta az edényt a tűzhelyről, miközben a kifutó viasz mind a két kezén végig folyt, borzalmasan leforrázva, összeégetve kezeit. Szerette volna vízbe dugni azokat, ha közelében víz, vagy valaki, aki vizet hoz, lett volna. Szerencse, hogy ezt nem tehette, mert ki tudja, mennyi ideig tart, s minő eredményű lesz a gyógyítás és tán örökké sinylette volna az illető úrnő az égést! Kijáiban mi mindenhez nem kapkodna az ember, hogy szenvedését enyhítse! Ő is — csak úgy ösztönszerűleg — a hirtelen kezeügyébe akadt méz-

zel dörzsölte be kezeit. Kezdetben csipte, marta sebeit a méz, majd csillapult a fájdalom, végre egészen megszűnt, még pedig olyan hamar, hogy egy óra múlva semmit sem érzett már, nagy családjának még aznap megfőzte az ebédet, s másnap már nyoma sem látszott az égésnek; kezein föl sem hólyagzott a bőr, nem is hámlott meg, sőt még vörös sem volt már. — A másik eset:

Ugyancsak Borszáken egy 2 éves leányka szembe futott a forró tejet a tűzhelyről leemelő testvérével és feje a tejes lábosba ütközvén, annak forró tartalma a kis leány arczára ömlött. Természetes, hogy a szegény gyermek rettenetes kint szenvedett, s arcza fölhólyagzott, eltorzult Patka műkertész úr neje másnap értesülvén a szerencsétlenségről, azonnal oda sietett és mézzel kengette a leányka arczát és utasította a szülőket, hogy időnként ismételjék a kenetet. Minthogy a méz használatát a sebre csak a forrázást követő napon kezdték alkalmazni, a gyógyulás tovább tartott ugyan, de egy hét alatt mégis oly szép sikerű volt, hogy az égésnek minden nyoma egészen eltűnt.

Az első kenés csípi az égés helyét; a második már enyhébb, a harmadik alig érezhető, míg a további már kellemesen hűti és teljesen meg is szünteti a fájdalmat.

Nem-e áldásos tehát annak a kis bogárkának a munkája az emberiségre?!

Teleki.

Méhészeti előadások.

A méhészeti vándortanítók folyó évi szeptember hónapban az alábbi napokon és helyeken tartják előadásait.

1. Kiszely Ede első kerületi, székhelye Kis-Kun-Félegyháza, 10-én Királyhalmon az erdőöri szakiskolánál, 11-én Szabadkán a földmivesiskolánál, 12-én Bács-Almásán, 13-án Baján az állami tanítóképezdénél, 14-én Zomborban a tanítóképezdénél, 16-án Nemes-Mileticsen, 17-én Bajmokon, 18-án Csantavéren, 19-én Ó Kanizsán a szállási iskolánál, 20-án Adán, 21-én Zentán, 23-én Horgason, 24-én Szegeden a tanítóképezdénél, 25-én Szatymazon.

2. Abaffy József második kerületi, székhelye Pápa, 1-17-ig Pusztalánczon a tejgazdasági szakiskolánál, 18. és 19-én Csáktornyan az állami tanítóképezdénél, 21. és 22-én Csurgón az állami tanítóképezdénél.

3. Valló János harmadik kerületi, székhelye Pozsony-Ligetfalu. 3-án Nagy-Mányán, 4-én Zsitva-Gyarmaton, 5-én Verebélyen, 6-án Zsitva-Ujfalun, 7-én Taszáron, 8-án Aranyos-Maróthon, 9-én Kis-Tapolcsányban, 11-én Csátán, 12-én Garam-Damásdon, 14-én Zelizén, 15-én Nagy-Sállóban, 16-án Léván a tanítóképezdénél, 18-án Tóprónán, 19-én Losoncson a tanítóképezdénél.

4. Rózsa János negyedik kerületi, székhelye Sárospatak, 6-án Barkaszon, 7-én Csomonyán, 8-án Zsnyeten, 9-én N.-Guton, 10-én Gáton, 11-én Fornoson, 12-én Drágabártfalván, 13-án Tókézen, 14-én Hátmegen, 15-én Ardánházán, 16-án Medenczen, 19-én Radistyánon, 20-án Varbón, 21. és 22-én Alacsán, 23-án Sajó-Kazinczon, 24-én Nagy-Barczán, 25-én Bánhorvátton, 26-án Tapolcsányon, 28. és 29-én Szilváson.

5. Forgách Lajos ötödik kerületi, székhelye Arad, 8-án Sofronyán, 9-én Sarkadon, 10-én Nagy-Szalontán, 11-én Várad-Velenczén, 12. és 13-án Tótteleken, 14. és 15-én Kis-Kerekin, 16-án Érmihályfalván, 17-én Érkörtvélyesen, 18-án Szaniszlón, 20-án Sarmaságton, 22. és 23-án Derecskén.

6. Abend András hatodik kerületi, székhelye Nagy-Enyed, 9-én Radnóthon, 10-én Kerelő-Szent-Pálon, 11-én Somostelkén, 12-én Bonyhán, 13-án Kükküllő-Széplakon, 14-én Kóród-Szent-Mártonon, 15-én Kis-Kenden, 16-án Szász-Nádason, 18-án Fehéregyházán, 20. és 21-én Nagy-Szebenben a tanítóképezdénél, 22-én Vizaknán, 23-án Nagy-Selyken, 24-én Kománán, 25-én Balázsfalván a tanítóképezdénél.

7. Nagy János hetedik kerületi, székhelye Kolozsvár, 10-én Görgény-Szent-Imrén az erdőéri szakiskolánál, 11-én Laposnyán, 12-én Gyergyó-Remetén, 13-án Gyergyó-Szárhegyén, 14-én Gyergyó Alfalun, 15-én délelőtt Gyergyó-Vaslabon, délután Madéfalván, 16-án Csiksomlyón a tanítóképezdénél, 17-én Csik-Szeredán, 19-én Székely-Kereszturon a tanítóképezdénél, 21-én Beszterczén a földmivessiskolánál, 23-án délelőtt Szamosujváron a tanítóképezdénél és a méhészkör mintaméhesén, délután a kir. országos fegyintézetnél, 25. és 26-án Sósmezőn.

Budapesten, 1901, augusztus hó 19-én.

Kovács Antal,
méhészeti felügyelő.

Tartalom: A kezdő méhész teendői szeptemberben. *Teleki* — Az országos méretű kaptár négy keretsorra való berendezésének előnyei. *Abend András*. — A méhészet és az időjárás. *Kohányi Gyula*. — A mi dolgaink. — A méz gyógyító hatása az égési sebre. *Teleki*. — Méhészeti előadások. *Kovács Antal*.

Apró hirdetések.

E rovatban az erdélyrészi méhészegylet tagjai 2 sorig ingyen hirdethetnek; ezen felül minden félhasábos petit sor 8 fill. A kik nem tagjai a méhész egyletnek, soronként 16 fillt fizetnek.

VASÁROL.

Csurgatott és pergetett mézet

Lerner Vilmos, Gyöngyös. Minta küldendő.

ELAD.

Saját termelésű tiszta viaszból készült mülépet küldök pl. 5 kg. t 2 forintért bérmentve.

Szatmár. Szabó Balázs.

Mülépekről mintát 20 fill. postabélyeg ellenében bérmentve küldök 1 klgr. 4. kor. 20 fill. Megrendelések: Pápa y

Dezsa Deménd. Hontm.

30 méhesaládot

Bodor-féle kaptárban, á 7 frt, elad:

Ács Lajos Felvinczen.

4—5 kgr. szép munkás lépet Göbölös Károly Szász-Lekenceze.

Méhszöktetőm

gyöngyökkel construalva felül (alul) levő méztérhez 1 kor. Szegszárdon dr. Hilbert.

Mézpergetőim

több kiállításon ki lettek tüntetve, bámulatos olesóságuk mellett a legjobbak, legerősebbek és a legtartósabbak, a miről kezességet vállalok. Mezsűrű, méztartó bádogokat, mindennemű méhészeti eszközöket raktáron tartok s a legjutányosabb áron készítek, úgyszintén legjobb fajta gyümölcszedőket is.

Seiler Géza,

bádogos, Kolozsvár,
Mátyás király-utca 2. sz.

Tíz darab erős foszni deszkából készült Dzierzon-féle orsz. méretű kaptár, melyből 4 keveset használt. 6 pedig teljesen új, befestve és beüvegezve, haláleset miatt eladó. Ára 35 frt. — Bővebbet Szabó Balázsnál Szatmáron.

A komárommegyei gazd. egyf. méhészeti szakosztályának 96 nagy 8 rétű lapra terjedő „Méhészeti értesítője“ színes borítékban megrendelhető: L a k a t o s Károly szakoszt. titkárnál. 55 krajczár (1 kor. 10 fillér) előzetes beküldésre bérmentve káldetik meg.

Egy modern berendezésű, jól jövedelmező méhes eladó. — Értekezhetni

Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca.

S z i l á g y i E l o n o r a liquergyárában.

Pártoljuk hazánk iparát.

BIEDERMANN FERENCZ mülép-gyára, Kolozsvárt, Rákóczy-út.

Felelősség mellett szállit valódi viaszból, ámérikai henger-göben készült **mülépet.**

Kilója 4 kor. 40 fillér. 5 kilós postacsomag franco.

**Az első magyar
kereskedelmi méhtelep**

tulajdonosa:

Kühne Ferencz

Budapesten, (7—10)

I. ker., Attila-utca 99. szám

Kitüntetve minden kiállításon
számos díszoklevéllel, arany- és ezüst-
érmekkel, pénzjutalmakkal, oklevelek-
kel és elismerő iratokkal.

Szállítója számos méhészeti egyesü-
letnek a m. kir. méhészeti felügyelő-
ségnek, a méhtenyésztési szakközö-
geknek s a méhtenyésztés terjesztése
és tanításával foglalkozó szakintéze-
teknek stb.

*Az egyedüli kereskedelmi méhtelep, mely az ezredéves kiállításon a leg-
magasabb kitüntetéssel, a „Nagy kiállítási érmmel“ kitüntetve lett.*

**Műhelyeimből nagyban, kifogástalanul, pontosan s méltányos árban
készíttetnek és raktáron tartatnak:**

**Mindenféle méhkaptár, a kaptár-
készítés eszközei, keretkészítőgé-
pek, keretlécsek, távkapcsok.**

**Hannemann-féle rács, horganyle-
mezről, teljesen tiszta, sima és
pontos nyílásokkal.**

**A mézpergetés, viaszolvasztás esz-
közei, méztartályok, mézszállító bő-
dönők és mézűvegek, mint kitűnő jó
mézpergetők, viasz- és mézolvasztó
eszközök, mézűvegek, mézvénde-
lyek jó erős pléhből, továbbá öt
kilós szállításra nagyon alkalmas
bödönkék.**

**A méhek kezeléséhez szükségel-
tető összes segédeszközök a legjobb
anyagból. Keretfogók, keretvillák,
a kaptártisztogatás eszközei, sejt-
kúpoló kések és készülékek, anya-
zárkák, heretfogók, herekirekesztők.**

Minden kaptár, segédeszköz stb. személynél felügyeletem mellett készül és
csak a legsikerültebbek kerülnek a megrendelőhöz. — Valamennyi tárgy a
legjobb és a célnak leginkább megfelelő tartós jó anyagból készül. — A
rendestől előtű kaptárak és eszközök csekély árkülönbséggel készíttetnek.

Képes főárjegyzék az 1901. évre kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Valódi Rietsche-féle műlépresek
minden nagyságban, öntéses for-
mákban.

Műlépek, amerikai hengergépen
készülve, a legtisztább méhviaszból.
A viasz tisztaságáért szavatolok

A rajbefogás és elhelyezéséhez
szükségeltető összes eszközök. Raj-
fogók és rajfeeskendők.

Az itató eszközök különféle leg-
célszerűbb nemei, továbbá itató
edények és itató-vályúk.

Füstölő és védekező eszközök
Füstölők, smokerek, pipák, füstölő
és elkábitó anyagok, méhészt-sap-
kák, szem- és orrvédők és keztyűk

A méhészeti irodalom termékeiből
a legjobb és a legkedveltebb
szakmunkák.

PROKOP JÓZSEF

(A régebbi Prokop és Schultz
Kereskedelmi méhtelep. Mű-
lékek csak a legkitűnőbb
Ausztriai és Magyarország
nemű gyár, villamos erőre
Viaszt s régi lépepitményt
szek vagy becserelek. Ma-
megjelent árjegyzékemet ki-

Friedland, Csehország.

ezég egyedüli tulajdonosa.)
lépgyár. Méhesgazdasági kel-
minőségben gyártatnak
területén a legnagyobb ily-
és világításra berendezve-
bármily mennyiségben ve-
gyár, német és csehnyelven
vára ingyen és bérmentve

küldöm. Sürgöny cím: **Prokop Friedland, Csehország.** (8—12.)

Deák Ferencc-utca 17. szám.

Állandó nagy raktár vegyi termékekben

Fűszer- és csemegeüzlet

Bel- és külföldi ásványvizek

Magyar, francia és spanyol

borok és pezsgők

raktára.

MEDGYESY KÁROLY

Telefon: Kolozsvár 435.

Különlegességek

Czitrom, narancs,

8-12

füge, malaga és

mindennemű csemegékben.

Arlegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

Vidéki megrendelések pontos eszközlése.

Zwörner Sándor

állatkitömő-

praeparatoriuma

8-12

Kolozsvár.

Elvállal mindenféle emlősök és madarak élethű kitérését,

Vadászati Tropheák csinos kivitelben és agancsok felszerelését.

A kitéréselt állatoknak nincsen semmiféle veszélyes kigözölésük, tehát szobában is tarthatók.

Ujdonság: Madarak kitérésére relif kép alakjában.

